



สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส17342
รับที่ : ๘18680/58
วันที่ : 25 ก.ย. 58 เวลา : 14:10

ที่ กค ๑๐๐๖/๒๐๕๑๑

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลง FATCA

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๒๒๙๑๓ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๒๕๖๗๑ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลังสหรัฐอเมริกาถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘
๓. ตารางแสดงการปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลง FATCA
๔. ร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษ
๕. ร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทย
๖. ร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) ฉบับภาษาอังกฤษ
๗. ร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) ฉบับภาษาไทย

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง การปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือด้านภาษีอากรระหว่างประเทศ และการดำเนินการตาม Foreign Account Tax Compliance Act (ความตกลง FATCA) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๒๓ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้เรื่องดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ประเทศสหรัฐอเมริกา (สหรัฐฯ) ได้ออกกฎหมาย Foreign Account Tax Compliance Act (กฎหมาย FATCA) ซึ่งกำหนดให้สถาบันการเงินที่รับเงินฝากในประเทศต่าง ๆ รายงานข้อมูลทางบัญชีและการทำธุรกรรมทางการเงินและการลงทุนของลูกค้าที่มีสัญชาติอเมริกันต่อกรมสรรพากรของสหรัฐฯ (U.S. IRS.) โดยหากสถาบันการเงินใดไม่ดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว สถาบันการเงินจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๓๐ จากรายได้ของสถาบันการเงินนั้นที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดตามกฎหมายภายในประเทศไทยจึงทำให้สถาบันการเงินไทยไม่สามารถดำเนินการตามที่กฎหมาย FATCA กำหนดได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบสถาบันการเงินเป็นวงกว้าง ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ให้ความเห็นชอบให้มีการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลง FATCA ขึ้น โดยรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจาความตกลง FATCA เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ

องค์ประกอบคณะผู้แทนรัฐบาลไทยสำหรับการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลง FATCA (คณะผู้แทนรัฐบาลไทยฯ) เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ โดยคณะผู้แทนรัฐบาลไทยฯ ได้มีการลงนามย่อ (Initial) ในร่างความตกลง FATCA และร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับสหรัฐฯ ณ กระทรวงการคลังสหรัฐฯ กรุงวอชิงตัน ดีซี เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

๑.๒ กระทรวงการคลังได้นำเสนอร่างความตกลง FATCA และร่าง MOU ฉบับภาษาอังกฤษ และภาษาไทย เพื่อคณะรัฐมนตรีและ สนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการลงนาม ซึ่งคณะรัฐมนตรีและ สนช. ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ตามลำดับ (อ้างถึง ๑ และ ๒)

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (สถานทูตสหรัฐฯ) ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เพื่อแจ้งให้ทราบประกาศของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ (Announcement 2014 – 38) ที่ได้กำหนดให้มีการขยายระยะเวลาการลงนามในร่างความตกลง FATCA จากที่เคยกำหนดไว้ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ออกไป โดยถือว่าประเทศที่ได้มีการลงนามย่อแล้ว ให้ถือเสมือนว่าร่างความตกลง FATCA มีผลบังคับใช้ ซึ่งจะส่งผลให้สถาบันการเงินจะยังไม่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ ๓๐

๑.๔ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการคลังสหรัฐฯ เพื่อแสดงความพร้อมของประเทศไทยที่จะลงนามในร่างความตกลง FATCA และได้จัดส่งร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย ตามที่กล่าวในข้อ ๑.๒ เพื่อให้กระทรวงการคลังสหรัฐฯ พิจารณาก่อนการลงนามในร่างความตกลง FATCA

๑.๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ สถานทูตสหรัฐฯ ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเพื่อแจ้งให้ทราบว่า กระทรวงการคลังสหรัฐฯ ได้ขอปรับปรุงถ้อยคำในร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทย ตามที่กล่าวในข้อ ๑.๒ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษ

๑.๖ กระทรวงการคลัง โดย สศค. ได้มีการประสานอย่างไม่เป็นทางการกับผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างความตกลง FATCA รวม ๖ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) กรมสรรพากร ๒) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๓) กรมธนารักษ์และกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ๔) ธนาคารแห่งประเทศไทย ๕) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ ๖) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เพื่อพิจารณาการปรับปรุงถ้อยคำในร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทยที่กระทรวงการคลังสหรัฐฯ เสนอมา และผลจากการพิจารณาสรุปได้ว่า ไม่ขัดข้องกับการขอปรับปรุงถ้อยคำของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ต้องหารือกับกระทรวงการคลังสหรัฐฯ รวม ๔ ประเด็น

๑.๗ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ สถานทูตสหรัฐฯ ได้เชิญผู้แทน สศค. เข้าร่วมประชุม Teleconference กับกระทรวงการคลังสหรัฐฯ โดยได้มีการยกประเด็นการปรับปรุงถ้อยคำในร่างความตกลง FATCA รวม ๔ ประเด็น มาพิจารณาหารือ ซึ่งผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

๑.๗.๑ ได้ข้อยุติใน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ปรับแก้คำนิยาม “Competent Authority” ในร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทย จาก “ผู้ประสานงานกลาง” เป็น “เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ” ตามความเห็นของกรมสรรพากร ซึ่งเห็นว่า “เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ” เป็นคำที่ใช้ในอนุสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้

ประเด็นที่ ๒ ให้คงคำนิยาม “A personal retirement annuity product” ในร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทยไว้เช่นเดิม คือ “กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญ” ตามความเห็นของ คปภ. ซึ่งเห็นว่าคำนิยามนั้นมีเจตนาให้หมายถึงกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรของประเทศไทย

ประเด็นที่ ๓ แก้ไขข้อความในข้อ ๓ วรรค ๔ ของร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษ จาก “4. Notwithstanding ... as of June 30, 2014, and subject to paragraph 4 of Article 6 of this Agreement” เป็น “4. Notwithstanding ... as of June 30, 2014, and subject to paragraph 3 of Article 6 of this Agreement”

๑.๗.๒ ยังไม่ได้ข้อยุติ ๑ ประเด็น เกี่ยวกับ การปรับแก้ไขร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทย

๑.๗.๓ นอกจากนี้ กระทรวงการคลังสหรัฐฯ ได้แจ้งเพิ่มเติมว่า สหรัฐฯ อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษในข้อ ๓ วรรค ๑๐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสิ้นสุดของความตกลง FATCA ทั้งนี้ กระทรวงการคลังสหรัฐฯ จะมีหนังสือแจ้งอย่างเป็นทางการต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการขอปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลง FATCA ตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ เป็นการปรับปรุงถ้อยคำที่มีสาระสำคัญต่างจากที่คณะรัฐมนตรีและ สนช. ได้ให้ความเห็นชอบ จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีและ สนช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลง FATCA ตามนัยมาตรา ๒๓ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ก่อนดำเนินการลงนามในร่างความตกลง FATCA ต่อไป

๓. สาระสำคัญของเรื่อง

๓.๑ กระทรวงการคลังสหรัฐฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) เพื่อแสดงความพร้อมในการลงนามในร่างความตกลง FATCA โดยต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ๒ ประเด็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ดังนี้

๓.๑.๑ แก้ไขร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษในข้อ ๓ วรรค ๑๐ ตามที่กล่าวในข้อ ๑.๗.๓

จาก “10. This Agreement shall terminate on September 30, 2015, if Article 2 of this Agreement ...” เป็น “10. This Agreement shall terminate 12 months following entry into force if Article 2 of this Agreement ...”

เนื่องจากกระทรวงการคลังสหรัฐฯ มีการปรับปรุงข้อกำหนดภายในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศคู่สัญญา

๓.๑.๒ ปรับแก้ไขร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทย ตามที่กล่าวในข้อ ๑.๗.๒ จาก “ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือด้านภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA”

เป็น “ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA”

เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษ (Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the United States of America to Improve International Tax Compliance and to implement FATCA) ในการปรับปรุงการปฏิบัติตามกฎหมาย FATCA

๓.๒ กระทรวงการคลัง โดย สศค. ได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างความตกลง FATCA รวม ๖ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) กรมสรรพากร ๒) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๓) กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ๔) ธนาคารแห่งประเทศไทย ๕) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ ๖) คปภ. เพื่อขอให้พิจารณาข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลง FATCA ของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ ซึ่ง สศค. และ ๖ หน่วยงาน ไม่ขัดข้องกับข้อเสนอดังกล่าว เนื่องจาก

๓.๒.๑ การแก้ไขร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษ โดยการขยายเวลาการสิ้นสุดของความตกลง FATCA ที่กล่าวในข้อ ๓.๑.๑ นั้น จะทำให้การดำเนินการในส่วนของการแลกเปลี่ยนข้อมูลครั้งแรกระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ (Competent Authority) ของประเทศไทยและประเทศสหรัฐฯ มีระยะเวลาเตรียมการเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ความตกลง FATCA จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อประเทศไทยและประเทศสหรัฐฯ ไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลครั้งแรกภายในระยะเวลา ๑๒ เดือน นับจากวันที่ความตกลง FATCA มีผลบังคับใช้ (entry into force)

๓.๒.๒ การปรับแก้ชื่อร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทยโดยเพิ่มเติมคำว่า “การปรับปรุง” ตามที่กล่าวในข้อ ๓.๑.๒ นั้น จะสอดคล้องกับชื่อร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำว่า “to improve” อยู่ด้วย

๔. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

โดยที่การปรับปรุงแก้ไขร่างความตกลง FATCA ตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ เป็นการปรับปรุงถ้อยคำที่มีสาระสำคัญต่างจากที่คณะรัฐมนตรีและ สนช. ได้ให้ความเห็นชอบ กระทรวงการคลังจึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๔.๑ ให้ความเห็นชอบร่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ และ ๕) ตามผลการหารือระหว่างประเทศไทยและสหรัฐฯ ดังกล่าวข้างต้น รวมถึงร่าง MOU ฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ และ ๗) เพื่อให้สอดคล้องกับร่างความตกลง FATCA

๔.๒ นำเสนอร่างความตกลง FATCA และร่าง MOU ต่อ สนช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามนัยมาตรา ๒๓ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๔.๓ อนุมัติให้มีการลงนามในร่างความตกลง FATCA และร่าง MOU เมื่อ สนช. ให้ความเห็นชอบตามข้อ ๔.๒ แล้ว และมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามในร่างความตกลง FATCA และร่าง MOU ในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทยโดยหากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงถ้อยคำที่มีสาระสำคัญในร่างความตกลง FATCA หรือร่าง MOU ให้ผู้ลงนามสามารถใช้ดุลยพินิจในเรื่องนั้น ๆ ได้ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีและ สนช. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๘๙

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๖๖